

การพัฒนาแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์
ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์
วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่

The Model Development of Supervision Education Mangement to Raise
Achievements of Sanam Luang Dhamma Examination of the Buddhist Sunday
Center at Wat Ban Khun, Chiang Mai Province

พระมหามานพ วีตโรโค Phramaha Manop Weetaroko

พระครูวิฑิตศาสนาทร, ผศ.ดร. Phrakhruvititsasanatorn, Asst. Prof. Dr

พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร. Phramaha Sakun Mahaviro, Asst. Prof. Dr

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University

nop.nomo@gmail.com

Haripunchai Review 23/10/2023

Haripunchai Review 09/02/2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ 2) สร้างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวง 3) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวง และ 4)ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยและพัฒนา (R & D) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 116 คนหรือรูป และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 รูปหรือคนเครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า :

1) ผู้บริหารควรจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน และจัดทำโครงการนิเทศร่วมกัน ซึ่งมีความสำคัญน้อยกว่าการดำเนินการอื่น

2) รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน วิเคราะห์ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา 2 การวางแผนนิเทศ 3 การดำเนินการนิเทศ และ 4 การประเมินผลตรวจสอบผลการนิเทศ โดยมีเงื่อนไขได้แก่ ภาวะผู้นำ สภาพแวดล้อม ระบบสารสนเทศ ความร่วมมือของครูและบุคลากรทุกฝ่าย การทำงานเป็นทีม และวัสดุอุปกรณ์

3) ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานนิเทศภายในมีความสอดคล้องกับหลักการและทฤษฎีการบริหารงาน และการดำเนินงานของการนิเทศภายใน มีความเป็นไปได้

4) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวง พบว่า โดยรวมอยู่ระดับมาก ทั้งด้านความเป็นประโยชน์ด้านความสอดคล้อง ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้

คำสำคัญ การพัฒนารูปแบบ, การบริหารการศึกษา, การนิเทศ, ผลสัมฤทธิ์.

Abstract

This research aimed 1) to examine the conditions of supervision education management, 2) to build the model for supervision education management to raise achievement in Sanam Luang Dhamma examination, 3) to try out the management model for supervision education management to raise achievement in Sanam Luang Dhamma examination, and 4) to evaluate the management model for supervision education management to raise achievement in Sanam Luang Dhamma examination in the Buddhist Sunday Center of Wat Ban Khun in Chiang Mai Province. This study was a research and development (R & D). The sample were 116 people and 6 experts. The research tools included questionnaires, interview, evaluation forms. Data

were analyzed by finding frequency, percentage, mean, and standard deviation and content analysis.

The results revealed that:

1) Administrators should prepare the teachers to participate in planning meetings and organize supervision projects together; the average was less than other operations.

2) The model for managing supervision education to raise achievement in Sanam Luang Dhamma Examination, which consisted of 4 elements: 1. study of the current situation, problem analyze and needs of the educational institution. 2. Supervision planning. 3 Supervision operations. And 4 Evaluation and inspection of supervision results with conditions, including leadership, environment, information systems, cooperation of teachers and personnel from all departments, teamwork, and materials.

3) Every component was appropriate and consistent with the objectives of internal supervision work and consistent with management principles and theories, the operation of internal supervision was feasible.

4) The evaluation results of educational management model for supervision in order to raise achievement in Sanam Luang Dhamma Examination found that the overall level was at a high level in terms of usefulness, consistency, appropriateness, and feasibility.

Keywords: Model Development, Education Management, Supervision, Achievements.

บทนำ

ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นองค์กรทางพระพุทธศาสนาองค์กรหนึ่งที่พระสงฆ์ได้จัดตั้งขึ้นมา และดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2501 จนกระทั่งปัจจุบันนับเป็นเวลา 63 ปี (พระครูอุทัยปริยัติโกศล (เสถียร ยอดสังวาล), 2561 : 2) มุ่งหวังให้วัดปฏิบัติภารกิจด้านการศึกษาสงเคราะห์อันเป็นหนึ่งในภารกิจ 6 ด้านของคณะสงฆ์ให้เด่นชัดด้วย รูปแบบการจัดการศึกษาวิชาทาง

พระพุทธศาสนาแก่เด็กและเยาวชน โดยการจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์เพราะได้ตระหนักว่า วัดคือสถาบันทางพระพุทธศาสนาที่มีบทบาทอย่างสำคัญยิ่งในการดำเนินงานด้านพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสู่ประชาชนโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ (พระประยุทธ ชุมโส, 2559 : 15) ในระยะที่ผ่านมา พบว่า มีวิกฤตการณ์สำคัญประการหนึ่ง คือ ปัญหาคุณภาพที่ไม่เท่าเทียมกัน คนส่วนใหญ่อาจจะไม่มีสิทธิที่จะเลือกต้องยอมให้ลูกหลานเรียนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ โดยที่ไม่แน่ใจในคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านวิชาการ ด้านการบริหาร และด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่ามีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร นอกจากนี้ ยังพบปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการสอบสนามหลวงไม่เป็นไปตามเกณฑ์ (กรมการศาสนา, 2558 : 3) ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากหลายประการ เช่น ขาดการดูแลเอาใจใส่ในด้านการดูแลประสานงานไม่ทั่วถึง ขาดความร่วมมือระหว่างศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์กับชุมชน การขาดการวางแผนกับผู้ร่วมงานอย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนผู้บริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่มีความรู้ในเรื่องการจัดการศึกษา ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนามีน้อยและยังไม่เป็นไปตามคุณภาพมาตรฐานของการศึกษา ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผู้บริหารศูนย์ ผู้ปฏิบัติและชุมชนส่วนใหญ่ ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ และให้ความสำคัญกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ทั้งการประเมินทั้งผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการตามหลักสูตรและความถนัดทางการเรียน ส่งเสริมและกระตุ้นให้สถานศึกษาให้ความสนใจอย่างจริงจังในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ตามที่หลักสูตรกำหนด สร้างแรงจูงใจกระตุ้นและท้าทายให้ผู้เรียนทุกคนตั้งใจเอาใจใส่ต่อการเรียนมากขึ้น (อรพินทร์ ชูชม, 2553 : 16) ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2559 : 1) ส่วนสำหรับการนิเทศการศึกษาโดยทั่วไปพบว่า ศึกษาานิเทศก์เป็นผู้นิเทศการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งจะเกิดปัญหาในด้านจำนวนของศึกษาานิเทศก์ที่ไม่เพียงพอต่อจำนวนสถานศึกษาที่มีอยู่ ด้วยเหตุดังกล่าวสถานศึกษาจึงต้องดำเนินการนิเทศภายในด้วยตนเอง การดำเนินงานนิเทศ เป็นงานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรงที่จะต้องแสดงบทบาทในการนิเทศได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุด

จากรายงานผลการประกันคุณภาพภายในปี 2563 ของศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน พบว่า จำนวนผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการสอบผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 7.00 ลดลงจากการศึกษา 2562 ที่มีจำนวนผู้เรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 8.00 (ศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน, 2564 : 10) ปัจจุบันศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน มีการจัดกระบวนการนิเทศ โดยกำหนดให้ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนได้ช่วยกันนิเทศ แต่การดำเนินการดังกล่าวข้างต้นยังไม่

บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร มีกระบวนการนิเทศที่ไม่ชัดเจน การดำเนินการบางกระบวนการเกิดปัญหา ประกอบกับกิจกรรมการนิเทศและเครื่องมือการนิเทศไม่สอดคล้องกับบริบทของศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จึงก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงาน ทำให้การแนะนำ ให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ยังไม่มีประสิทธิผล

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา 1) สภาพการบริหารจัดการศึกษา ด้านการนิเทศ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร 2) รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อนำผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ ไปดำเนินการยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศติดตามเพื่อพัฒนาคุณภาพครูและนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและช่วยพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวง ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประกอบด้วยขั้นตอน การดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยระยะที่ 1 การวิจัยเชิงสำรวจ (R_1) ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา การนิเทศ การศึกษา และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ การดำเนินการในขั้นนี้ประกอบด้วย การวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา การนิเทศการศึกษา และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ จากตำรา เอกสารวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ งานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ การสรุปข้อมูลการศึกษาการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ จากการวิเคราะห์เอกสารมาสรุปเป็นตัวแปรที่ศึกษา และนำตัวแปรที่ได้ไปสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaire) การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ด้วยดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective Congruence) ซึ่งพิจารณาค่า IOC ที่มากกว่า 0.67 ขึ้นไป การนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดอินทราราม อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครอง กรรมการของศูนย์ รวมผู้ให้ข้อมูล 30 คน และนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค ด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.872 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจากศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 116 รูป/คน และโดยการรวบรวมข้อมูล นำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละรายการในแต่ละด้านด้วยค่าเฉลี่ย

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระยะที่ 1 การออกแบบและพัฒนารูปแบบ (Design and Development : Development1 (D_1)) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหาร

จัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ การดำเนินการในขั้นนี้ประกอบด้วย การศึกษาเอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างโมเดลเชิงแนวคิด (Conceptual model) ของรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ การนำองค์ประกอบของรูปแบบจากผล การวิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละรายการในแต่ละด้านด้วยค่าเฉลี่ย สังเคราะห์ร่วมกับโมเดลเชิงแนวคิดจากแนวคิด ทฤษฎี ได้รูปแบบฉบับร่าง และนำรูปแบบฉบับร่างเข้าสู่การสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัยระยะที่ 2 การทดลองใช้นวัตกรรม (Implementation : Research 2 (R2)) ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผู้วิจัยทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงกับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาระยะที่ 2 การประเมินนวัตกรรม (D₂) ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อประเมินผลรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ (D₂) โดยปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และเสนอรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ ฉบับสมบูรณ์ต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์และถูกต้องครอบคลุม ปรับปรุงและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ คือผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครอง กรรมการของศูนย์ ของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 162 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ คือ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครอง กรรมการของศูนย์ องค์กรในท้องถิ่น ของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้มาจากครูและ ผู้ปกครอง จากสูตรของ Taro Yamane ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.05

เครื่องมือ

การศึกษาวิจัยในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaires) ศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ ใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครอง กรรมการของศูนย์ องค์กรในท้องถิ่น ของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ นำข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปเป็น ตัวแปร ที่ศึกษา และสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น โดยนำสรุปข้อมูลมานิยามตัวแปรและจัดทำข้อกระทง คำถาม แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำแนกรายกลุ่ม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ องค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ ของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ข้อคำถาม 40 ข้อ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert's Five Rating Scale)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยระยะที่ 1 การวิจัยเชิงสำรวจ (R_1) ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระยะที่ 1 การสร้างรูปแบบ (D_1) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ขั้นตอนที่ 3 การวิจัยระยะที่ 2 การทดลองใช้นวัตกรรม (R_2) ดำเนินการ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาระยะที่ 2 การประเมินรูปแบบ (D_2) ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระดับสภาพการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ระดับมากทุกด้าน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ร่างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 การวางแผนนิเทศ

องค์ประกอบที่ 3 การดำเนินการนิเทศ

องค์ประกอบที่ 4 การประเมินผล ตรวจสอบผลการนิเทศ

นอกจากนี้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านนิเทศ ยังพบปัจจัยสนับสนุน 6 ปัจจัย ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ความร่วมมือของครูและบุคลากรทุกฝ่าย 3) การทำงานเป็นทีม 4) ระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ 5) สภาพบรรยากาศแวดล้อมและบุคลากรทุกฝ่ายที่เอื้อต่อการนิเทศ และ 6) สื่อ เครื่องมือ และวัสดุ อุปกรณ์ โดยผ่านการยืนยันรูปแบบจากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเห็นว่ารูปแบบฯ มีความเหมาะสม และควรเน้นปัจจัยหลักที่จะขับเคลื่อนรูปแบบ คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่จะพัฒนาองค์กรศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีความเป็นเลิศทางด้านการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในครูผู้สอน 10 ท่าน พบว่า

1) องค์ประกอบที่นำมาสร้างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ และขั้นตอนการดำเนินการบริหารงานนิเทศภายใน ทุกขั้นตอนมีความเหมาะสมและ

สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานนิเทศภายใน และสามารถทำให้การบริหารงานด้านการนิเทศภายใน ได้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ

2) รูปแบบการบริหารการจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมมีความสอดคล้องกับหลักการและทฤษฎีการบริหารงาน และสอดคล้องกับการดำเนินงานของการนิเทศภายใน นอกจากนี้ด้านขั้นตอนสามารถนำกระบวนการบริหารไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

3) รูปแบบการบริหารการจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุนจังหวัดเชียงใหม่ มีความเป็นไปได้สามารถนำกระบวนการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศไปปฏิบัติได้จริง และสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการนิเทศภายในได้เป็นอย่างดีและเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ครูมีพัฒนาการในการปฏิบัติงานและสิ่งสำคัญคือส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวง

4) ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการให้ความรู้แก่บุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจให้เข้าใจตรงกัน การดำเนินการพัฒนาจะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้ได้มาตรฐาน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก รองลงมาคือ ด้านความสอดคล้อง ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ ตามลำดับ รายละเอียดแต่ละด้านดังนี้ 1) ด้านความเหมาะสมโดยรวมอยู่ระดับมาก 2) ด้านความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ระดับมาก 3) ด้านความสอดคล้องโดยรวมอยู่ระดับมาก 4) ด้านความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ระดับมาก และ 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงของผู้เรียนศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ หลังการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ มีการยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงได้ จากสถิติผู้สอบผ่านในปี พ.ศ. 2565 ร้อยละ 15.00

จากผู้เข้าสอบทั้งสิ้น 280 คน มีสถิติดีขึ้นกว่าปี พ.ศ. 2563 ร้อยละ 7.00 จาก ผู้เข้าสอบทั้งสิ้น 219 คน

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวง ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ อภิปรายตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

อภิปรายผลวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าระดับสภาพการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารจัดการให้มีเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพ ปัจจุบัน ปัญหา และข้อจำกัดของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์อย่างเป็นระบบ ผู้บริหารจัดการลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานนิเทศภายในผู้บริหารสำรวจข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกรายวิชา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ วิไลพร อ่อนภูเข (2561) พบว่า สภาพปัจจุบันวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับพุทธิภา เหล็กคงสันเทียะ (2564) พบว่าองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 มี 5 ด้านได้แก่ 1) ด้านคุณภาพนักเรียน 2) ด้านคุณภาพครู 3) ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา 4) ด้านการบริหารหลักสูตร และ 5) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ระดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา 2 การวางแผนนิเทศ 3 การดำเนินการนิเทศ และ 4 การประเมินผล ตรวจสอบผลการนิเทศ นอกจากนี้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านนิเทศ ยังพบปัจจัยสนับสนุน 6 ปัจจัย ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ความร่วมมือของครูและบุคลากรทุกฝ่าย 3) การทำงานเป็นทีม 4) ระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ 5) สภาพบรรยากาศแวดล้อมและบุคลากรทุกฝ่ายที่เอื้อต่อการนิเทศ และ

6) สื่อ เครื่องมือ และวัสดุ อุปกรณ์ สอดคล้องกับ Koontz Koontz; et al (1984 : 822) ที่กล่าวว่า การเป็นผู้นำที่ดีนั้นอย่างน้อยที่สุดจะต้องมีองค์ประกอบอันเป็นสิ่งที่ผู้นำจะต้องสร้างความเข้าใจและเรียนรู้ที่สำคัญ องค์ประกอบแรก คือ ความสามารถในการเข้าใจถึงสภาพและความแตกต่างของมนุษย์ มนุษย์แต่ละคนย่อมมีสภาพและความแตกต่างกันทั้งทางด้านบุคลิกภาพ สติปัญญา ฐานะความเป็นอยู่ และสอดคล้องกับ Glatthorn (1990, p.4) ที่กล่าวไว้ว่า ความร่วมมือของครูในการนิเทศภายใน จะต้องเกิดจากความร่วมมือในการปฏิบัติงานของผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ความเต็มใจของแต่ละคน ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พฤติกรรมของบุคคลที่ทำงานร่วมกัน หรือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อไปสู่ เป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่ง ยังสอดคล้องกับ Woodcock; & Francis (1994, p.247) ที่กล่าวไว้ว่า หลักการทำงานเป็นทีมจะต้องประกอบด้วย ความสมดุลในบทบาท มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเห็น ด้วยกับเป้าหมาย เต็มใจที่จะยอมรับ การสื่อสาร และความสัมพันธ์ภายในทีมเป็นไปอย่างเปิดเผย ไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการสนับสนุนและจริงใจต่อกัน และมีความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มจึงจะทำให้บรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

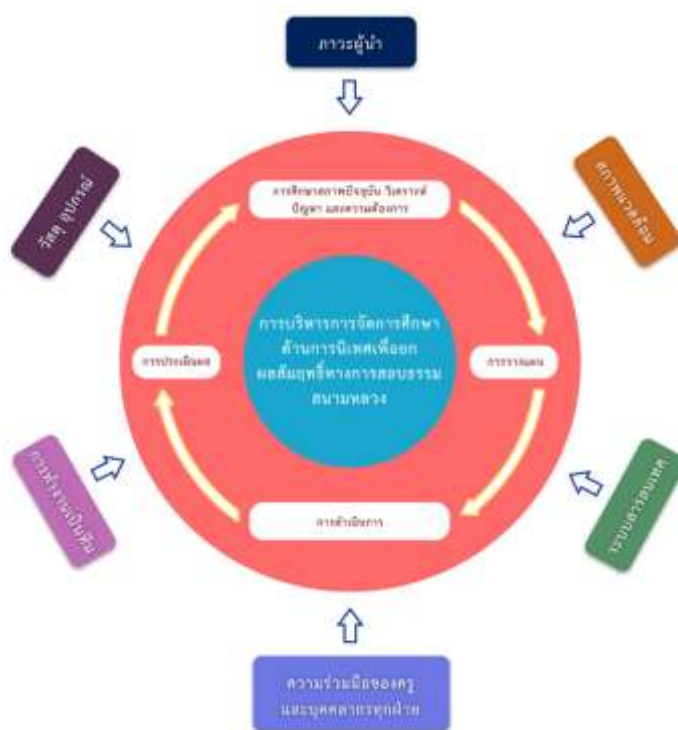
อภิปรายผลวัตถุดิบประสงค์ข้อที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการ นิเทศ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้าน ขุน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ทุกขั้นตอนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานนิเทศ ภายใน และสามารถทำให้การบริหารงานด้านการนิเทศภายใน ได้บรรลุวัตถุประสงค์และมี ประสิทธิภาพสอดคล้องกับการดำเนินงานของการนิเทศภายในส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรม สนามหลวงและควรมีการให้ความรู้แก่บุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจให้เข้าใจตรงกัน การดำเนินการพัฒนาจะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน ให้ได้มาตรฐานเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ ที่จะทำให้การบริหารงานนิเทศภายในมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพราะบรรยากาศที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทำงานร่วมกันอย่างเป็นกัลยาณมิตรสอดคล้อง กับวัชรฯ เล่าเรียนดี (2554) พบว่า ปัจจัยขวัญและกำลังใจแก่ครู ครูช่วยเหลือ เกื้อกูลกันจะช่วยให้ การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากครูมีความพึงพอใจในการทำงาน พึง พึงพอใจในตนเอง ส่งผลให้ทำงานอย่างมีความสุขและความสบายใจ มีความรู้สึกอยากมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อโรงเรียน ทำให้การนิเทศภายในดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุ เป้าหมาย และสอดคล้องกับจิตติมา เทียมบุญประเสริฐ (2556) พบว่า ลักษณะของสารสนเทศที่ดีว่า ต้องมีความถูกต้องจะต้องปราศจากข้อผิดพลาดใด ๆ ข้อมูลมีความสมบูรณ์จะต้องประกอบด้วย

ข้อเท็จจริงที่สำคัญอย่างครบถ้วน เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อนต่อการทำความเข้าใจ สารสนเทศที่ได้นอกจากจะมีความถูกต้องแล้วข้อมูลต้องทันสมัย รวดเร็วทันต่อเวลาและความต้องการของผู้ใช้ในการตัดสินใจ มีความน่าเชื่อถือมีความประหยัดเหมาะสม คำนึงกับราคา จะต้องตรวจสอบความถูกต้องได้มีความยืดหยุ่น สารสนเทศที่มีคุณภาพนั้นควรจะสามารถนำไปใช้ได้ในวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันหลาย ๆ

อภิปรายผลวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก รองลงมา คือ ด้านความสอดคล้อง ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ ตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของพุทธิภา เหล็กคงสันเทียะ (2564) พบว่า ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมและเป็นไปได้โดย ภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเทพดินทร์ คະສາ ຄຣຸງຄໍ ພິມສາຣ ແລະສິຣິກາຢູນ ຈັນວຸທິພຣພິນິດ (2563) พบว่า 3. การประเมินรูปแบบ ผู้เกี่ยวข้องและผู้ใช้ ได้ประเมินรูปแบบ ความเป็นไปได้และการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงของรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1, 2 โดยด้านความเป็นประโยชน์ในการใช้งานจริงของรูปแบบ และด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้การวิจัย

จากการสร้างและยืนยันรูปแบบฯ ทำให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่

จากการนำรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ ไปทดลองใช้ครูผู้สอนศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จำนวน 10 ท่าน ได้ตรวจสอบรูปแบบโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ ผลการทดลองใช้สรุปสาระเป็นประเด็น ๆ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ครูผู้สอนศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ได้ให้ความเห็นว่าองค์ประกอบที่นำมาสร้างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ และขั้นตอนการดำเนินการบริหารงานนิเทศภายใน ทุกขั้นตอนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานนิเทศภายใน โดยเห็นด้วย 9 ใน 10 ท่าน หรือร้อยละ 90.00 และสามารถทำให้การบริหารงาน

ด้านการนิเทศภายใน ได้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ โดยเห็นด้วยทุกท่าน หรือร้อยละ 100.00

ประเด็นที่ 2 ครูผู้สอนศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ได้ให้ความเห็นว่ารูปแบบการบริหารการจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมมีความสอดคล้องกับหลักการและทฤษฎีการบริหารงาน โดยเห็นด้วย 8 ใน 10 ท่าน หรือร้อยละ 80.00 และสอดคล้องกับการดำเนินงานของการนิเทศภายใน โดยเห็นด้วย 9 ใน 10 ท่าน หรือร้อยละ 90.00 นอกจากนี้ด้านขั้นตอนสามารถนำกระบวนการบริหารไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม โดยเห็นด้วยทุกท่าน หรือร้อยละ 100.00

ประเด็นที่ 3 ครูผู้สอนศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ได้ให้ความเห็นว่ารูปแบบการบริหารการจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำกระบวนการจัดการศึกษาด้านการนิเทศไปปฏิบัติได้จริง โดยเห็นด้วย 8 ใน 10 ท่าน หรือร้อยละ 80.00 และสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการนิเทศภายในได้เป็นอย่างดี และเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ครูมีพัฒนาการในการปฏิบัติงาน โดยเห็นด้วย 9 ใน 10 ท่าน หรือร้อยละ 90.00 และสิ่งสำคัญคือส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวง โดยเห็นด้วยทุกท่าน หรือร้อยละ 100.00

ประเด็นที่ 4 ครูผู้สอนศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ได้ให้ความเห็นว่า ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการให้ความรู้แก่บุคลากรในสถานศึกษา เกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจให้เข้าใจตรงกัน โดยเห็นด้วยทุกท่าน หรือร้อยละ 100.00

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวง ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้เห็นระบบการนิเทศภายในสถานศึกษามีลักษณะการปฏิบัติเช่นเดียวกับกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องสำหรับยึดเป็นแนวทางไปสู่

เป้าหมาย ด้วยการศึกษาสภาพปัจจุบัน วิเคราะห์ปัญหา และความต้องการ เพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนา อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานสำคัญในกระบวนการวางแผน การดำเนินการ และการประเมินผล ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนการบริหารจัดการอย่างเป็นพลวัต เพื่อจัดการกับปัญหาและความท้าทายที่จะตามมา คือ การสร้างคุณภาพการศึกษาด้วยธรรมศึกษาที่สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลง และผลิตพลเมืองที่เข้มแข็ง สร้าง “สังคมคุณธรรม” พร้อมทั้งจะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เป็นการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ และความเสมอภาค ซึ่งผล ผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวง ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ หลังการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ มีการยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงได้ จากสถิติผู้สอบผ่านในปี พ.ศ. 2565 เพิ่มขึ้นจาก 16 % เป็น 43 % ทำให้ขวัญและกำลังใจของผู้สอนมีพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรคำนึงถึงความเหมาะสม ความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของผู้รับการนิเทศในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน
2. ผู้บริหารต้องมีความมุ่งมั่นและให้การสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง พร้อมทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจและแรงจูงใจแก่บุคลากรในสถานศึกษา และมีการติดตามประเมินผลในการนำไปใช้เป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ ให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการนำรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวงในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่ไปทดลองใช้กับการบริหารงานนิเทศภายในเพื่อยืนยันผลการใช้รูปแบบและความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบในการนำรูปแบบการบริหารงานด้านการนิเทศภายในไปใช้ขยายผลต่อไป
2. ควรมีการพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการนิเทศเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการสอบธรรมสนามหลวง ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน จังหวัดเชียงใหม่โดยใช้

กระบวนการบริหารงานนิเทศภายในรูปแบบอื่น เพื่อให้ตรงกับความต้องการและบริบทของสถานศึกษาที่หลากหลาย

References

- กรมการศาสนา. (2558). *ประมวลการสอนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาในโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อ พัฒนาความสามารถทางสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ. (2546). *ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ*. กรุงเทพมหานคร : คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- เทพดินทร์ คะสา ณรงค์ พิมสาร และสิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต. (2563). รูปแบบการบริหารการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1, 2. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 5 (1), 26-39.
- พระประยูทธ ชุมใส. (2559). *ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดนาคปรก เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสยาม.
- พระครูอุทัยปริยัติโกศล (เสถียร ยอดสงวาล). (2561). *รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักไตรสิกขาของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในจังหวัดภาคกลาง*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พุทธิภา เหล็กคงสันเทียะ. (2564). รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*. 7 (1), 205-223.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2554). *การนิเทศการสอน (Supervision Instruction)*. นครปฐม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิไลพรอ่อนภูเข. (2561). *การพัฒนากระบวนการปกครองนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานการศึกษาเพื่อการศึกษาเขต 24*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดบ้านขุน. (2564). รายงานประจำปีการศึกษา 2564. (เอกสารอัดสำเนา)

อรพินทร์ ชูชม. (2553). ความสัมพันธ์พื้นฐานความรู้เดิมสภาพแวดล้อมทางบ้านและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทักษะการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Glatthorn, Allan, A. (1990). *Supervisory Leadership : Introduction to Instructional Supervision*. Illinois : Scott, Foreman and Company.

Koontz, Harold; Cyril O'Donnel and Heinz Weihrech. (1984). *Management*. Auckland. Mc Graw Hill International Book.

Woodcock, Mike. and Dave Francis. (1994). *"The Eleven Building Blocks of Effective Teamwork."* Teambuilding Strategy. Great Britain : The University Press.